

WAAROM WENSCHT MEN PRODUCTIEBOSCH IN NEDERLAND?

door
Dr. P. H. BURGERS.

Deze vraag door Prof. t e W e c h e l gesteld, wordt door hemzelf reeds eenigszins behandeld met de zeer juiste opmerking dat, *bij vrij verkeer*, de prijs van het hout uit tropische landen en uit landen waar het zonder kosten is voortgebracht, hier te lande lager zal zijn dan die van het hout dat hier geproduceerd wordt, zelfs de vrachtkosten inbegrepen.

Men zou dus wel kunnen „wenschen” dat hier zulke productieboschen waren of werden aangelegd, die dus concurreren konden met die buitenlandsche boschen, maar het zou kunnen zijn dat die wensch niet vervuld kon worden.

Door bezaaiing van de heide zijn misschien met zeer geringe kosten in de verre toekomst productieboschen mogelijk. Ook is misschien, 'door de grondwaarde op een negatief bedrag aan te nemen of de aanlegkosten in werkverschaffing af te schrijven als „sociale zorg”, de aanleg van productiebosch economisch verantwoord, maar die gronden zijn op andere wijze zeer zeker in ons volksbelang doelmatiger te gebruiken.

Het particuliere initiatief zal die houtakkers vinden waarop Douglas of Japansche Lariks of *Pinus sylvestris* enz. met goede kans op winst zijn te planten maar over het algemeen kunnen deze uitzonderingsgevallen niet aangehaald worden ter beantwoording van deze vraag.

De heer K u h n komt met het argument „werkverschaffing” dat door den heer L o u w e s gebruikt is ter verdediging van de wenschelijkheid van bepaalde omzettingen in het landbouwbedrijf. Dat argument kan echter niet gebruikt worden om den aanleg van productiebosch te verdedigen.

Ziet men de werkeloosheid als een blijvend verschijnsel, hetgeen voor ons beperkt gezichtsvermogen en korten levensduur wel ongeveer juist zal zijn, is men daarbij ook van de overtuiging dat 'de Staat moet zorgen dat de werkeloosen niet sterven en is men dan nog van meening dat werkverschaffing beter is dan stempelen, al is het wat duurder, dan zal men buitengewoon vele millioenen guldens voor die werkverschaffing beschikbaar willen stellen. En dan zal men moeten inzien dat het beetje grond dat in ons „villadorp” Nederland voor zoo'n doel nog beschikbaar is, niet verspild mag worden aan den aanleg van productiebosch. De mogelijkheid om werk te verschaffen mag niet op roekelooze wijze in enkele jaren

verkwist worden. Slechts zij die op het wonder vertrouwen en na eenige jaren den „normalen” toestand terugverwachten, zullen den aanleg van bosch op onze woeste gronden verdedigen. Waar wij echter vrij algemeen de opinie hebben dat er zéér veel millioenen guldens als werkverschaffing geplaatst moeten worden zullen wij zuinig op den beschikbaren grond moeten zijn en zullen wij veel verstandiger doen als wij boschparken gaan aanleggen.

De aanleg van boschpark, vijvers, heuvels, gemengde plantsoenen, intensieve grondbewerking, bemesting enz. enz. kan veel meer „steungeld” plaatsing. Meer hulp aan kweekers. Meer transport en daardoor loon voor het aanvoeren van stadscompost. Buitengewoon veel meer onderhoudskosten en daardoor blijvende verzorging voor velen. Wellicht ook meer vreemdelingenbezoek.

De heer K u h n noemt het argument „oorlog”, maar wil daarover niet spreken omdat een oorlog zou zijn „het einde van onze cultuur”. Nu is die „cultuur” (eenheid van stijl in vormen, levenshouding, religie enz.) m.i. niet aan te toonen in den chaos van onze geweldige civilisatie, die opgezweept door onverdraagzaamheid, hebzucht, wraakzucht enz. juist tot heden ieder ontstaan van een cultuur in den aanvang smoorde. Wij zijn zoodanig de slachtoffers van ons technisch kunnen geworden dat wij zelfs niet meer weten wat cultuur is. Overmatige productie, slechte distributie enz. Een en ander moet m.i. juist wél aanleiding zijn het productiebosch ook eens te beschouwen in verband met een oorlog, vooral nu deze zoo dreigend dichtbij schijnt te zijn.

In geval dat Nederland bij een „omgevenden” oorlog neutraal blijft zooals in 1914, zal de prijs van het hout hoog worden als de regering geen maxima stelt. Maar in ieder geval zullen in dat geval houtvoorraden van groote betekenis zijn voor ons volk, temeer waar de dan schaarsche transportgelegenheden beter voor den aanvoer van andere waren gebruikt worden.

In geval een aanvalsoorlog naar buiten door ons ondernomen wordt zouden zulke voorraden bijzonder goed van pas komen.

Tenslotte de mogelijkheid dat wij aangevallen worden. In dat geval heeft de vijand een groot voordeel van ons bosch omdat dit in hoofdzaak dáár staat waar ons land niet verdedigd zal worden.

Men zou dan nog kunnen discussieeren over de wenselijkheid of wij een houtvoorraad „op stam” moeten hebben of een „op stapel” en kunnen nagaan in hoeverre stapelvoorraden van brandstof en houtproducten in anderen vorm (steenkool, petroleum, papier enz.) gewenscht zouden zijn.

En groote boschparken, weelderig aangelegd, kunnen ook een grooten houtvoorraad hebben.

Den chaotischen toestand dien wij, eenigszins sarcastisch de huidige wereldorde noemen, dwingt ons tot vele zeer onlogische uitgaven die soms dreigen tot een ruïne te leiden, als daar zijn oorlogstoerusting, werkeloostensteun enz: Daardoor kunnen wij wel den aanleg van boschparken als sociale zorg verdedigen *maar is de aanleg van productiebosch, daargelaten of dat mogelijk is, niet wenschelijk.*

Het boschpark geeft alle poëtische, hygiënische en aesthetische voordeelen die men zoo ijverig voor het bosch heeft aangewezen en feitelijk in nog grootere mate. De aanleg van zulke parken voorziet op veel betere wijze dan boschaanleg in de groote behoefte aan objecten voor werkverschaffing en levert veel grooteren steun aan het transportwezen en kweekersbedrijf.

Indien het waar mocht zijn dat hier en daar nog gronden zijn die productiebosch kunnen voortbrengen en indien er werkelijk methoden bestaan die dien aanleg verzekeren dan zal het particulier initiatief dat heden zoo ijverig zoekt naar belegging, zeker die bosschen gaan aanleggen. En er is natuurlijk geen enkel bezwaar dat particulieren pogen nóg iets te halen uit den woesten grond, ook niet dat zij zulks doen met den aanplant van exotische boomen, als aardappels niet rendabel zijn.

De overheidsbemoeying mag zich echter m.i. in dezen tijd niet richten op een staatsbedrijf dat zóó problematisch is als productiebosch. De Staat moet, of men wil of niet, een groot deel van ons volk werk geven en liefst blijvend en het allerbeste en meest voor de hand liggend object is de aanleg van groote boschparken. Bruggenbouw en wegeaanleg zijn, vergeleken met den aanleg van boschparken, objecten van slechts geringe beteekenis.

Het beheer, de aanleg en de verzorging van boschparken moeten voor den gestudeerden ambtenaar ook veel aantrekkelijker zijn. In ieder geval mag, dunkt mij, de Staat heden de nog beschikbaar zijnde gronden niet verkwisten aan den aanleg van productiebosch dat zoo weinig werkgelegenheid geeft.

De boschbouwer moet niet langer schoorvoetend „natuurschoon” behartigen maar, hier te lande, zich direct daarop toe leggen.

Indien men de eerste vraag op deze wijze beantwoordt zijn de volgende vrijwel eveneens behandeld. Een verdere beantwoording zou dan slechts academische waarde hebben, wel zeer verleidelijk om er nader op in te gaan, maar in dit verband overbodig.